

Twee woningen op Ittervecht, de bouwmanswoning en de boerenwoning

Onderstaande kaarten geven ons een prachtige kijk op de situatie tijdens de verkoop in 1828. Twee woningen op het goed Ittervecht, de directe burenen en de nabijgelegen wegen. De beide erfjes zullen met paard en wagen bereikbaar zijn geweest, maar hoe en waar deze 'toe leidende wegen' precies gesitueerd zijn is niet duidelijk te zien. Uit de gegevens van de verkoop weten we dat er een pad (toeweg) is geweest tussen de beide percelen en een pad langs de noordgrens van perceel 1.

Perceel 1 wordt nog Ittervecht genoemd en bevat een ruime(re) woning met kelder, een stal, tuingrond, vruchtbomen en een klein perceeltje met opgaande bomen. Op dit perceel ligt nog de jaarlijkse belasting (uitgang) van f 1,30. Perceel 2 is slechts een klein boerderijtje / tuinderijtje met tuingrond.

In 1832 wordt de eerste kadasterkaart uitgegeven en hierop zien we het perceel als volgt:

bon bn. *boner* of *bonner*, -st, **buin** I ontkiemd, (op)gegroeid, ontsproten, ontstaan 2 verzezen, hoog • Fries *Bone*, *Bonne*, *Bunne*, *Bune* (voornamen), gew. Engels *bown* 'gezwollen' • in 'buining' 'verhoging', van 'bien' 'ontkiemen, ontstaan, verrijzen; zijn', ~ 'beun' 'verhoging'

Het kadaster geeft in 1832 aan dat de eigenaar van het gehele perceel, dus van alle vier kadasternummers, Arend Potkamp is. We weten echter dat Klaas Huisman de eigenaar is, maar omdat Arend het zogenaamde 'vruchtgebruik' heeft (het recht om goederen van een ander te gebruiken, inclusief het recht op de opbrengsten die uit dit gebruik voortvloeien), wordt hij per ongeluk als eigenaar aangemerkt. Opmerkelijk is dat de woonplaats van de eigenaar volgens het kadaster Kampen is, terwijl Klaas aan de Nieuweweg woont. Is dit misschien, omdat deze weg nog altijd eigendom van de gemeente Kampen is?

De bouwmanswoning (B330) heeft ook op de originele tekening van het kadaster de naam Ittervegt. De boerenwoning (B329) heeft de naam 'Le Bon'. Veel huizen hebben een naam of krijgen een naam op het moment van de invoering van het kadaster. De woning van de timmerman heet 'Le Zaag' en een diaconiehuysje heet 'Le Arme'. Enkele huizen krijgen een Franse naam, zoals de pastorie: 'Le Presbytere'. Ik ga er vanuit dat de boerenwoning gewoon Bon heet, in het Nederlands. Maar waar het op slaat is een raadsel...

Tot 1875 gebruikt men voor oppervlaktematen vaak de *roe* en de *el*, daarna spreekt men enkel over *are* en *centiare*. Voor zover ik kan nagaan is 1 roe gelijk aan 1 are en 1 el gelijk aan 1 centiare.

Kadaster 1832 :	B 329 is groot	1 roe 52 el	(1.52)	<i>boerenwoning</i>
	B 329a is groot	17 roe 10 el	(17.10)	<i>bouwland</i>
	B 330 is groot	4 roe 10 el	(4.10)	<i>bouwmanswoning</i>
	B 331 is groot	54 roe 20 el	(54.20)	<i>bouwland</i>

samen 76.92 roe / are

In juni 1837 koopt Arend Potkamp *het halvescheid*, 35 roeden en 65 ellen groot. Dat is om en nabij de oppervlakte van de boerenwoning en de helft van al het bouwland. Vanaf dat moment wordt het totale goed Ittervecht op een heel andere manier in twee percelen verdeeld, maar bij het kadaster wordt dit (nog) niet beschreven. Ook heeft de woning van Arend nog geen huisnummer.

In 1839 wordt er een akte opgesteld waarin Klaas en Johanna Huisman-Horsman verklaren 600 gulden geleend geld schuldig te zijn 'aan de gezamentlijke erfgenamen van wijlen Mejufrouw Aaltje van der Werf weduwe van wijlen den Weleerwaarden Heer Arend van Groenou, in leven oud Leraar der doopsgezinden te Kampen'. Tot speciaal onderpand stellen zij hun bezittingen en dat zijn maar liefst drie erven:

ten eerste een huis, erf en where met tuin staande in de Nieuweweg, sectie B nr 635 en nr 636;

ten tweede een huis, erf en where met hofland staande in de Nieuweweg, sectie B nr 679 en nr 680;

ten derde de halvescheid van het erve en goed genaamd Ittervecht.

De oude kadasternummers en afmetingen van Ittervecht worden in deze akte nog vermeld.¹ De twee genoemde erven aan de Nieuweweg bevinden zich aan weerszijden van de weg en zijn (vóór 1835) eigendom geweest van Klaas' vader, Johannes Huisman.

Het archief van het kadaster geeft iets meer duidelijkheid. In het dienstjaar 1844 worden de percelen (pas) officieel herverdeeld. Het noordelijke deel van B331 en het noordelijke deel van B329a krijgen het nieuwe nummer B832 (bouwland). B330 (huis en erf) blijft ongewijzigd. Deze percelen komen nu op naam van Johanna Horstman, weduwe van Klaas Huisman. Het zuidelijke deel van het oorspronkelijke perceel B331 en het zuidelijke deel van B329 krijgen in dienstjaar 1844 het nieuwe nummer B833. Het huisperceel B329a blijft daarbinnen ongewijzigd, maar krijgt nu nummer B329. De halvescheid van Arend is nu ongeveer 10 are groter dan in de verkoopacte van 1837 wordt beweerd. Heeft Arend deze cadeau gekregen? Het lijkt er wel op. De perceelsgrenzen van 1844 blijven trouwens meer dan honderd jaar ongewijzigd.

Bij de verkoop van één van de beide percelen in 1848 is er wel sprake van de nieuwe kadasternummers en de exacte afmetingen:

B 329 is groot 1.52 en B 833 is groot 43.60 totaal 45.12 groot (*de boerenwoning met bouwland*)
B 330 is groot 4.10 en B 832 is groot 27.70 totaal 31.80 groot (*de bouwmanswoning met bouwland*)

De vier percelen samen zijn nog steeds 76.92 are groot.

Kadasterkaartje uit 1935

Het lijkt erop, dat 'het pad dat de percelen scheid' nu een pad is geworden óver perceel 832 tot aan de boerenwoning. Het huidige Kerkepad is van latere datum en nooit bezit geweest van de Ittervechters. De 'weg tusschen het perceel no 1 en het land van het Ziekenhuis te Kampen' is niet meer geweest dan een zandpad met veel bomen daarlangs. Het komt te vervallen wanneer het bouwland tussen de Nieuweweg en Ittervecht wordt vol gebouwd.

Noten

¹ 00124 inv. nr. I-555b / Akte nr. 3377 / Mr. F. Rambonnet / 21 mei 1839